

prima instanță: B. Bîrca
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2rc-124/17

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de administratorul insolabilității Societății pe Acțiuni „Basvinex” – Bostan Nicolae,

în pricina civilă la cererea introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea pe Acțiuni „Basvinex”, la contestațiile creditorului „Davas-Nucar” Societate cu Răspundere Limitată împotriva tabelului definitiv al creanțelor și contestațiile creditorilor „Banca de Economii” Societate pe Acțiuni în proces de lichidare și Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni în partea neincluserii integrale spre validare a creanțelor înaintate de ei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, prin care au fost respinse contestațiile creditorului „Davas-Nucar” Societate cu Răspundere Limitată împotriva tabelului definitiv al creanțelor, a fost admisă parțial contestația „Băncii de Economii” Societate pe Acțiuni și admisă integral contestația Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni,

c o n s t a ț ă:

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 s-a constatat insolabilitatea debitorului și s-a intentat procesul de insolabilitate față de SA „Basvinex”, în calitate de administrator al procesului de insolabilitate fiind desemnat Nicolae Bostan. Ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru data de 21 septembrie 2016 ora 12:00.

La data de 08.07.2016 „Banca de Economii” SA în proces de lichidare a depus cerere de validare a creanțelor în sumă de 13 971 792,00 lei cu titlu de creanță garantată și în sumă de 10 708 334,00 lei și 1 354 791, 65 euro ca creanță chirografară de rang inferior.

La data de 08.08.2016 BC „Victoriabank” SA a depus cerere de validare a creanțelor în sumă de 3 331 113, 35 euro, 16 487 103, 95 lei și 509 104,09 dolari SUA ca creanțe garantate.

Administratorul insolabilității a admis parțial spre validare creanța „Băncii de Economii” SA în proces de lichidare - în suma de 10 708 334,00 lei și 1 341 940,21 euro ca creanțe garantate și parțial creanța BC „Victoriabank” SA în sumă de 3 331 113,35 euro și 16 487 103,95 lei ca creanțe garantate.

La data de 13 septembrie 2016 „Banca de Economii” SA în proces de lichidare a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor în partea neincluserii spre validare a sumei de 13 971 792 lei cu titlu de creanță garantată.

În argumentarea poziției sale a indicat că SA „Basvinex”, în scopul asigurării rambursării de către SA „Romanești” a creditelor primite în baza a trei contracte de

credit, a încheiat cu „Basvinex” SA contractul de ipotecă nr. 1/5-3503 din 04.08.2004, contractul de gaj nr. 06-06/1/53-g2 din 02.08.2004 și contractul de ipotecă nr. 06-06/1/39-gl din 08.04.2014 .

Consideră că reieșind din valoarea totală a ipotecii/gajului, constituită în baza acestor contracte de gaj încheiate cu „Basvinex” SA în vederea asigurării rambursării creditelor acordate debitorului de bază „Romanești” SA, „Banca de Economii” SA deține la momentul intentării procesului de insolvență față de „Basvinex” SA o creanță certă și exigibilă în sumă totală de 13 971 792 cu titlu de creanță garantată.

Din aceste considerente a solicitat admiterea contestației și validarea creanței în suma solicitată.

La data de 13 septembrie 2016 BC „Victoriabank” SA a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor în partea neinclusivă spre validare a sumei de 509 104,09 USD cu titlu de creanță garantată, ce rezultă din creditul de care beneficiază „Romanești” SA în sumă de 500 000 dolari SUA, acordat în baza contractului de credit nr. 5735C din 07.04.2015.

Suma totală nerambursată de SA „Romanești” constituie 509 104,09 dolari SUA, fiind certă și exigibilă. Din aceste considerente solicită validarea acestei sume ca creanță garantată.

La data de 19 septembrie 2016 „Davas-Nucar” SRL a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor, solicitând respingerea cererilor de admitere a creanțelor depuse de „Banca de Economii” SA în proces de lichidare și BC „Victoriabank” SA. În opinia acestuia, administratorul insolvenței nu trebuia să includă în tabelul definitiv al creanțelor nici o sumă înaintată de „Banca de Economii” SA în proces de lichidare și BC „Victoriabank” SA, din motiv că la cererea introductivă a fost anexată doar copia autenticată a contractelor în baza cărora își întemeiază cererea de admitere a creanțelor, calculele sumelor solicitate sunt eronate și nu a anexat extrasul din Registrul de Stat al întreprinderilor, care ar confirma cine este conducătorul acestor creditori.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016 au fost respinse contestațiile creditorului „Davas-Nucar” SRL împotriva tabelului definitiv al creanțelor. A fost admisă parțial contestația „Băncii de Economii” SA și validată creanța „Băncii de Economii” SA în proces de lichidare față de SA „Basvinex” în sumă de 13 971 792 euro și de 14 329 761 lei (10 708 334 + 3 621 427 lei) ca creanță garantată. În rest contestația „Băncii de Economii” SA în proces de lichidare a fost respinsă. A fost admisă integral contestația BC „Victoriabank” SA, cu validarea creanței BC „Victoriabank” SA față de SA „Basvinex” în sumă de 3 331 113,35 euro, 16 487 103,95 lei și 509 104,09 USD ca creanță garantată. A fost obligat administratorul insolvenței să introducă modificările corespunzătoare în tabelul definitiv al creanțelor SA „Basvinex”.

La data 02 ianuarie 2017 administratorul insolvenței Societății pe Acțiuni „Basvinex” – Bostan Nicolae, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21.12.2016, solicitând casarea încheierii și dispunerea respingerii contestației depuse de BC „Victoriabank” SA și BC „Banca de Economii” asupra tabelului definitiv al creanțelor.

În motivarea recursului, referitor la contestația BC „Victoriabank” SA care a fost admisă integral prin încheierea recurată menționează că după cum rezultă din cererea de validare înaintată de către BC „Victoriabank” SA, aceasta a acordat unei alte societăți debitoare terțe - „Romanești” SA în baza contractului de credit nr. 5735 din 07.04.2015 un credit în mărime de 500 000,00 USD, a cărui sold este invocat în mărime de 509 104,09 USD.

În contul asigurării achitării creditului acordat debitorului „Romanești” SA, „Basvinex” SA, în temeiul contractului de gaj nr. 5735C din 07.04.2015, a gajat în folosul BC „Victoriabank” SA cu titlu de „gaj următor” (art. 56-57 din Legea cu privire la gaj nr. 449 din 30.07.2001) bunuri mobile care anterior au fost gajate prin contractul de gaj nr. 06-06/1/53-g2 din 02.08.2004 creditorului BC „Banca de Economii” SA.

La fel, susține că „Basvinex” SA nu a încheiat cu BC „Victoriabank” SA contract de fidejusiune pentru contractul de credit nr. 5735 din 07.04.2015 încheiat cu „Romanești” SA.

Astfel, BC „Victoriabank” SA nu deține față de „Basvinex” SA vreun drept de creanță pentru suma de 509 104,09 USD, această sumă fiind datorată de către o altă societate și anume „Romanești” SA.

BC „Victoriabank” SA deține un drept de gaj convențional asupra bunurilor din masa debitoare, dar nu deține calitatea de creditor pentru suma neacceptată.

Referitor la contestația BC „Banca de Economii” SA admisă parțial prin încheierea din 21.12.2016 a Curții de Apel Chișinău, recurentul menționează că statutul de creditor al debitorului insolubil poate fi obținut doar în baza unui drept de creanță, care în cazul de față nu este deținut de către BC „Banca de Economii” SA, motiv pentru care aceasta nu poate fi validată în baza contractelor de credit pentru suma de 13 971 792,00 lei.

BC „Banca de Economii” SA deține un drept de gaj convențional asupra bunurilor din masa debitoare, dar nu deține calitatea de creditor pentru suma de 13 971 792,00 lei, motiv pentru care aceasta nu a fost acceptată de către administrator.

Susține că administratorul insolvabilității a acceptat corect creanța BC „Banca de Economii” SA în limita contractelor de fidejusiune a debitorului adică la suma totală de 40 274 631,68 MDL.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Instanța de recurs remarcă că se va expune asupra legalității încheierii primei instanțe doar în partea în care a fost contestată.

Conform art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Conform art. 140 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a

creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Conform art. 141 alin. (1) al Legii insolvenței, cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art. 19, iar conform alin. (3) din lege, la cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Conform art. 144 alin. (1) al Legii insolvenței, debitorul și creditorii pot să formuleze contestațiile cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/ lichidator în tabelul definitiv.

S-a stabilit că la data de 08.07.2016 „Banca de Economii” SA în proces de lichidare a depus cerere de validare a creanțelor în sumă de 13 971 792,00 lei cu titlu de creanță garantată și în sumă de 10 708 334,00 lei și 1 341 940,21 euro ca creanță chirografară de rang inferior.

La data de 08.08.2016 BC „Victoriabank” SA a depus cerere de validare a creanțelor în sumă de 3 331 113,35 euro, 16 487 103,95 lei și 509 104,09 dolari SUA ca creanțe garantate.

Administratorul insolvenței a admis parțial spre validare creanța „Băncii de Economii” SA în proces de lichidare în suma de 10 708 334,00 lei și 1 354 791,65 euro ca creanțe garantate și parțial creanța BC „Victoriabank” SA în sumă de 3 331 113,35 euro și 16 486 710,95 lei ca creanțe garantate.

La data de 13 septembrie 2016 „Banca de Economii” SA în proces de lichidare a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor în partea neincluserii spre validare a sumei de 13 971 792 lei cu titlu de creanță garantată, spre confirmarea creanței sale, invocând contracte de credit încheiate cu SA „Romanești” nr. 06-06/1-11 din 04.03.2011 în sumă de 300 000 euro, contractul de credit nr. 06-06/1/39 din 23.06.2011 în sumă de 5 500 000 lei și 415 000 USD, și contractul de credit nr. 06-06/1/57 din 11.07.2012 în sumă de 1 000 000 euro. Iar drept garanție de rambursare a sumelor acordate SA „Romanești”, au fost semnate între bancă și „Basvinex” SA contractul de ipotecă nr. 1/5-3503 din 04.08.2004, contractul de gaj nr. 06-06/1/53-g2 din 02.08.2004 și contractul de ipotecă nr. 06-06/1/39-g1 din 08.04.2014.

La data de 13 septembrie 2016 BC „Victoriabank” SA a depus contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor în partea neincluserii spre validare a sumei de 509 104,09 USD cu titlu de creanță garantată, ce rezultă din creditul de care beneficiază „Romanești” SA în sumă de 500 000 dolari SUA, acordat de către bancă în baza contractului de credit nr. 5735 din 07.04.2015, drept garanție de rambursare a creditului fiind încheiat între bancă și SA „Basvinex” contractul de gaj nr. 5735 C la 07.04.2015.

Administratorul insolvenței a solicitat respingerea contestațiilor, invocând în acest sens că BC „Victoriabank” SA nu deține creanță față de „Basvinex” SA în sumă de 509 104,09 USD, iar BC „Banca de Economii” – în sumă de 13 971 792 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță a admis parțial contestația „Băncii de Economii” Societate pe Acțiuni și a admisă integral contestația Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni.

Instanța de recurs consideră că încheierea instanței de insolvență, prin care au fost admise contestațiile este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei – motiv pentru care încheierea instanței de insolvență este considerată legală și întemeiată.

În acest sens se aduc prevederile art. 50 alin. (1) din Legea insolvenței, conform căreia creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sînt îndreptățiți la satisfacerea prioritara a capitalului împrumutat, a dobînzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

Conform art. 456 alin. (2) Cod civil, debitor gajist este proprietarul sau un alt posesor și uzufructuar legal al bunurilor depuse în gaj care are dreptul de a înstrăina aceste bunuri.

Conform art. 2 alin. (2) din Legea cu privire la gaj, poate fi debitor gajist atît debitorul obligației garantate, cît și un terț.

Conform art. 487 alin. (1) creditorul gajist poate să exercite dreptul de gaj dacă debitorul gajist nu a executat conform contractului sau a executat în mod necorespunzător obligația garantată ori o parte a acesteia, precum și în alte cazuri prevăzute de lege și contract. Iar conform alin. (3) creditorul gajist își exercită dreptul de gaj indiferent de faptul cine deține bunul gajat.

Din norma de drept menționată rezultă că dreptul creditorului gajist de a cere executarea obligației garantate din valoarea bunului gajat poate fi exercitat în cazurile stabilite de lege și contract. Datorită caracterului său accesoriu, dreptul de gaj va fi exercitat atunci cînd obligația principală nu este executată în conformitate cu condițiile acesteia.

Conform materialelor cauzei, se atestă că SA „Romanești” a beneficiat la „Banca de Economii” SA de o linie de creditare, prin contractul de credit nr. 06-06/1-11 din 04.03.2011 în sumă de 300 000 euro, contractul de credit nr. 06-06/1/39 din 23.06.2011 în sumă de 5 500 000 lei și 415 000 USD, și contractul de credit nr. 06-06/1/57 din 11.07.2012 în sumă de 1 000 000 euro.

Drept garanție de rambursare a sumelor acordate SA „Romanești”, au fost semnate între „Banca de Economii” SA și „Basvinex” SA contractul de ipotecă nr. 1/5-3503 din 04.08.2004, contractul de gaj nr. 06-06/1/53-g2 din 02.08.2004 și contractul de ipotecă nr. 06-06/1/39-gl din 08.04.2014.

Astfel, reieșind din valoarea totală a ipotecii/gajului constituită conform contractelor de gaj/ipotecă încheiate cu „Basvinex” SA în vederea asigurării rambursării creditelor acordate debitorului de bază „Romanești” SA, SA „Banca de Economii” în proces de lichidare deține la momentul intentării procesului de insolvență față de „Basvinex” SA o creanță certă și exigibilă în sumă totală de 13 971 792 lei cu titlu de creanță garantată.

Concomitent, în vederea asigurării rambursării creditelor acordate debitorului de bază „Romanești”, „Banca de Economii” SA a încheiat cu „Basvinex” SA următoarele contracte de fidejusiune: contractul de fidejusiune nr. 06-06/1/57-f din

11.07.2012 și acordurile adiționale în sumă de 1 041 666, 65 euro, nr. 06-06/1/11-f din 04.03.2011 și acordurile adiționale în sumă de 313 125 euro și nr. 06-06/1-39-f din 23.06.2011 și acordurile adiționale în sumă de 10 708 334 lei.

Conform contractelor de ipotecă și de gaj debitorul gajist SA „Basvinex” a asigurat rambursarea datoriei pe contractele de credit ale SA „Romanești”. Dacă debitorul nu a rambursat în termen datoria, creditorul poate solicita încasarea acestei datorii de la debitorul gajist.

Astfel, instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată admiterea de către prima instanță a contestației „Băncii de Economii” SA asupra tabelului definitiv al creanțelor.

Totodată, instanța de recurs menționează că prin cererea de validare BC „Banca de Economii” SA a solicitat de la „Basvinex” SA validarea creanțelor în baza contractelor de fidejusiune și a contractelor de gaj în sumă totală de 54 529 573,03 lei.

Însă, conform cererii de validare a creanțelor BC „Banca de Economii” SA în proces de lichidare față de „Romanești” SA banca a solicitat în baza aceluiași contracte de credit nominalizate validarea sumei de 43 896 058,06 lei.

Astfel, instanța de recurs consideră că este corectă concluzia primei instanțe, precum că „Banca de Economii” SA în proces de lichidare în speță poate să solicite doar validarea creanței în sumă totală de 43 896 058,06 lei. Or, creditorul gajist - „Banca de Economii” SA poate să solicite validarea creanțelor doar în suma datoriei pe care debitorul o are față de creditor, dar nu față de un terț.

Administratorul insolvenței a acceptat creanța BC „Banca de Economii” în baza contractelor de fidejusiune a debitorului în sumă de 40 274 631,68 lei.

Astfel, diferența dintre suma de 43 896 058,06 lei și suma introdusă de administratorul insolvenței spre validare constituie 3 621 427 lei, care prima instanță corect a validat-o, pe lângă sumele introduse de administratorul insolvenței spre validare.

Cu referire la contestația BC „Victoriabank” SA împotriva tabelului definitiv al creanțelor în partea neincluzerii spre validare a sumei de 509 104,09 USD cu titlu de creanță garantată, instanța de recurs consideră că prima instanță corect a validat suma integral din considerentele ce urmează.

Materialele dosarului atestă că SA „Basvinex” a beneficiat de cinici credite, în total suma pe contractele de credit acordate „Basvinex” SA și solicitate de creditor fiind în mărime de 3 331 113,35 euro și 16 487 103,95 lei.

După cum rezultă din tabelul definitiv al creanțelor, administratorul a acceptat în întregime creanțele respective, însă nu a inclus spre validare suma de 509 104,09 dolari SUA.

Materialele dosarului atestă că în baza contractului de credit nr. 5735 din 07.04.2015 „Romanești” SA a beneficiat de la „Victoriabank” SA un credit în sumă de 500 000 dolari SUA, al cărui sold este de 509 104,09 USD.

Drept garanție de rambursare a creditului respectiv a fost încheiat între „Victoriabank” SA și SA „Basvinex” contractul de gaj nr. 5735 C la 07.04.2015.

S-a stabilit că administratorul insolvenței nu pune la îndoială faptul că datoria SA „Romanești” față de BC „Victoriabank” SA în baza contractului de

creditare constituie 509 104,09 USD, însă consideră că SA „Basvinex” este debitor gajist, iar BC „Victoriabank” SA nu deține creanțe pecuniare față de acesta, de aceea nu poate solicita validarea creanțelor, deoarece nu le deține față de întreprinderea insolubilă.

Instanța de recurs, apreciază ca fiind neîntemeiate invocările administratorului insolvabilității și oportună și în acest caz aplicarea de către prima instanță a prevederilor art. 50 alin (1) din Legea insolvabilității, menționată în cazul precedent.

Faptul că SA „Basvinex” este debitor gajist este recunoscut de toți participanții la proces. La fel, este cert stabilit și faptul că SA „Romanești” nu a achitat datoria pe care o are față de BC „Victoriabank” SA.

Astfel, luând în considerație faptul că banca, în virtutea legii, este în drept să solicite validarea acestei creanțe de la debitorul gajist, instanța de recurs apreciază corectă admiterea integrală de către prima instanță a contestației depuse de BC „Victoriabank” SA și validarea creanței băncii în sumele solicitate.

Totodată, instanța de recurs consideră corecte mențiunile primei instanțe, precum că chiar dacă banca a solicitat validarea creanței și în procesul de insolvabilitate față de SA „Romanești”, nu o lipsește de dreptul de a solicita validarea creanțelor și în dosarul dat.

Din considerentele menționate, și avînd în vedere că argumentele recurentului sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016 în partea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de administratorul insolvabilității Societății pe Acțiuni „Basvinex” – Bostan Nicolae.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea pe Acțiuni „Basvinex”, în partea prin care a fost admisă parțial contestația „Băncii de Economii” Societate pe Acțiuni și admisă integral contestația Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru